ГНЕ 5 MYNGE.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

BURIAAD-MONGOL YNEN

№ 131 (2164)
1937 onoi ijyyniiin
10

14-xi ZILEE GARNA.
Ulaan-Yde ◆ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

yxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaad-Mon-l Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed cialiis Respyyblikiin Centraalin Gyisedxexe Komite edai ba rofsojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriiin oorgan

MANAI EXE ORONOI YNEN XYBYYD

n tyreltenei tyyxe soo dee duuldaagyigeer Xoito usiiji agaarhaa bolьşeviig lçiguudai styyrmlehen rm xysed ilaltatai dyyr-lebe. Xoito poolius gartam orozo ezelegdee. Eneenhee xynde alxuulaagyi pooliu-ylihen deere, soveed samo-luudai myrnyydenь omog-oor arziigaa. Socialiis So- Respyyblikenyydei Xol-oi tugiinь poolius deere ogdobo. Ene tugai neme-oro manai aradai, aiza su-agyi dyrben xybyyd, ura-jabaa mylihen deere yli-mete ybelzelgii exilbed. ai suutai pilooduud, paar-oa zasagaigaa daalgahan gabariiinь gyisedxeed, Ry-ьf aral teeşe busaza jire-

ie agaarai geroilig epopei n doloon xonog soo yrgel-e. Manai oronai arad zonoi elenь ene 17 xonog soo r xoliin uradan jabagşa ihen teeşe xandanxai bai- Byxe oromnai, ygloegyyr xedee—„poolius deere jyn ob"—geze hurdag, ydeşe ixadaa, Xoinohoo abtahan lei medeeselnyydii uridşa-unşadag baigaa.

oliaarin basseiniin mylihen e xynde samoliooduudii lgaxa geeşe yngeryy zyr-g jabadal, maşiinanuudanь xadaa jaagaaş haa ebderxe geze Xoito talii şinzegşe emten byri haja boltor bodo- baigaa. Ene bodolgii bu-jym geze soveed liood çi-d byxe delexeide xaruulaa. liusai ondo-ondoo xehegyyd re, ondo ondoo ysloovide droomgyiş mylihen deere gaa, miin dairaldahanş my-n deere buugaa. Soveed ooduudta byteegdehen xyn-koraablinuud berxeşeg şal-tii hain yngergebe. Pooliu- agaarai epopein yje negeş avaari boloogyi, geş ebdereegyi. Ede samo-oduud xede daxin mylihen rehee niidee, buugaa, nege lihen deerehee nygeede renь xede daxiza ulariaa, ito pooliusdaş bişe, egeel aaciin poortdo baihan şingi igaa.

Oehediingee ujalgii dyyrge-lenь, paarti ba Exe orondoo en bejee ygehen xynyydii narş berxeşeel, jamarş haad işonь tataza şadaxagyi baiba.

Ede gaixamşagta xynyydei seniinь jyyn soob? Xynei aan hanaanda oroogyi ene spediiciin amzaltanuudai tail-rinь jyn soob?

Bolьşeviig paartiiin xymyy-ylhen xynyyd pooliusii ezelxe e temesee, paarti ba Exe oron oo ynen bejee ygehen xynyyd molioooduudii zoloodozo jabaa, ooliusii daişalagşadta Leenin-taalinai ynder jixe ideinь orig oruulaa, tedeniii byxe yreneinь anxaral, Staalinai nxaral ba inaglal zyrxelyy-ee—iime deerehee bolьşevii-guud pooliusii ilaa.

„Nyxed aa! Ekspediiciin ge-

■ ■

(„Praavdiin" tyryy bişeg)

■ ■

şyydei olonxinь komuniistnar, halşaan dagagşad ba komso-moolşuud baina. Poliaarin dob-tolgodo ba ilangajaa ekspedii-cede komuniistnarai emxidxe-lei yyrge imagta jixe baina. Ene operaaciin amzalta komu-niistnarai jabadal deerehee bolxo" geze Narьjaan Maarta bolhon ekspediiciin paartin sug-laan deere O. J. Şmiidt xeleehen.

„Manai kolektiivii bygededee suxarixa jym gexede ynenşexe argagyi baina. Jamarş, berxe-şeeltei uşaralnuud toxiooldoxo-doo bolxo. Koraablьnuudai ne-gen geegdeed, argagyi xereg garaad gazarta buuxadaa bol-xo. Ygeiş haa, ekspediice beje bejenhee taharaad amiaaraan bylegyyd bolşozo magadgyi. Iime sagai tulaza jirexede, ko-muniistnarai daaxa yyrge olon daxiza urgaxa jym"—geze saa-şanь yrgelzelyylen xelehen baina.

Ekspediicenь beje bejenhee halaad amiaaraa bylegyyd bol-zo, samoliooduud myli-hen dalain dunda gansa gansaaraa taraza, ekspediicede xabaadagşadta berxeşeeltei ydernyyd toxiooldoo. Tiigebeş, komuniistnar xezeedeş avan-gaard jabaza, xoinohoo xynyy-dii daxuulza, paartiiin ba ny-xer Staalinai nere nereleze, tedende şinenyyd zorig xysel-nyydii urguulza jabaa.

Ekspediicede xabaadahan arban naiman bolьşeviiguud—Şmiidt, Moolokov, Vodopьjaa-nov, Baabuşkin, Mazyryyg, Papaanin, Spiirin ba bişed bygedeeree, tedeniii Leenin—Staalinai paartiiin demii xy-myyzyylee beemeileegyiji, ali-baa daisadtai temesexe teme-selde demii xatuuzuulaagyiji xaruulba.

Ede gaixamşagta xynyydei xysenь egeel ene baina geeşe, tedenei amzaltiin niuusa jyy-menь egeel ene baina geeşe. Bolьşeviizmiin ene xysiiji ma-nai aguu jixe oron yder byri yzyylze baidag. Ene xysen bolbol, eeriingee zam deere baihan byxii haalta tybegyydii buta soxiood, uragşaa xysen tygelder dabxiza jabana. Ja-poon - neemec - trockiis - buxaa-rintanai şpioonguudş, diver-saantnuudş, exe orondoo urbag-şadş, jamarş daisad, socialiiz-miin ilahan manai oronoi aguu jixe ene dabxiltii zogsoozo şa-daxagyi. Manai oron bolbol, ede xara xorotoniii eeriingee zam deere niza daraxa!

Agaarai epopei dyyree. Samo-liooduud Jixe Gazartaa busa-za jireze jabana. Ysegelderxen duutai şuujaatai, uladai olon baihan urasxal mylihen deere Exe oronoigoo tugai dergede 4 xynyyd yldebe gexede: bolьşe-viig Ivaan Papaanin, paartiiin kandidaad Eernst Kreenkelь, komsomooloi geşyyn Jevgeeni Fioodorov, paartiin bişe bolьşe-viig Piootr Şirşoov. Dalain uras-xuulai duraar, amiaaraa urada-za jabahan bişiixan mylihen dee-re, şine ba yşee geroilig epo-pei—dreejf exilbe.

Ene epopeiş, tyryyşiinxi me-te suuta hainaar ba ilaltataigaar dyyrxe geze lab naidagdana. Eneenei etigei naidabarinь jyyb gexede, mylihen deere yldehen xynyyd.

Ede dyrben bahal bolьşeviig hurguulihaa garhan xynyyd. Leenin—Staalinai paartiiin, Lee ninei komsomooloi, Soveed oro-noi xymyyzyylhen edener bol-bol, xynyydii geroi bolgodog tiime şanar bejedee şingeehen baina gee haa: bolьşeviigiin ereixeg, tymer xatuu discipliin-tei, moxoşogyi zorigtoi, paarti ba aradai daisadii yzen jadaza zebyysexe, paartida, Exe oron-doo ba nyxer Staalinda ynen zyrxenhee duratai baina.

Xyn tereltenei tyyxe dotoroo anxa tyryyn tere alas xoliin Po-liaarin basseiniin niuusa gazar-ta nebteren oroxo tyyxete yyr-ge Exe oroniiinь iime xynyyd te daalgaza ygehen jym. Iime xynyyd ene yyrgee hainaar dyyrgeze şadaxa geze lab nai-dagdana.

„Koraablьnuudai niideed bu-saza oşohon xoinonь, bide gan-saraa bainamdi geze hananag-yibdi, urasxal mylihen deere-xi staanciin xydeimeri jamar bainab geze manai aguu jixe oron azaglan xaraza baixa geze medenebdi"—geze I.D. Pa-paanin „Praavdada", poolius haa raadioogoor medeesee hen. Exe oromnai iime oiroxon bai-na geze uxaandaa bodozo me-deed, ene manai oronoi gaixam-şagta dyrben xybyyd mylihen deerexi eehediingee xydelmeriii hanaa zoborigyi ba etigelteigeer exilbe. Delexei deere egeen xoi-to zaxiin, bolьşeviiguudai paar-tin organizaaca myn bolxo, ma-nai paartiiin ustaavaar bii bol-gogdohon, urasxal mylihen dee-re paartin-komsomooloi gryy-pe myn xydelmerilze exilbe.

Ene gryypiin partoorgnь Ivaan Papaanin. „BK(b) Paar-tiiin CK- ai pleenymei tog-toomzo, paarti ba zasagai byxii şine togtoomzonuudii radioo-goor duulaza medeed baixadaa, tereeniii şudalza tanilsaxiin tulada politkryzoogoi hural-salii sag yrgelze jabuulxa hanaataib" geze raadioogoor medeesee hen.

Leenin—Staalinai ynen yrener bolbol, ursxal mylihen deereş baixadaa, bolьşeviiguud gee-şebdi geze bejejee xaruulxa geze medenebdi.

Baigaaliiin xysen, tedenei baihan mylihiinь xaana jamarş gazarta abaaşaxadanь manai exe oronoi tugii zorigtoigoor abza jabaxa geze bide mede-nebdi. Tedenei tylee bidenei hanaa amagalan, tedenei xoi-nohoo inagaar ba anxaraltai-gaar azaglan xaraza bai-nabdi.

Gaixamşagta ede dyrbenei hainaar ybelzexe, elyyr ba hain baixii jixeer xysenemdi.

Bolьşeviiguud pooliusii dailan abba

BK(b) Paartiiin CK— nyxer STAALINDA SSSR-ei Arkomsoveed— nyxer MOOLOTOVTO

Poliaarin urasxuul mylihen deere nauukan staancii bariza ijyyniiin 6-da dyyrgebebdi Tug yrgeze, „Internacionaal" duulza, SSSR ba nyxer Staali-nai xyndede zoriuulan saliuud ygeze ba „Uraa" xaşxaraldaza Staanciin bajarai neelge bolhon baina.

Nauukan xydelmeriee prog-raamiin johoor xysed jabuulza oroobdi. Ybelzeeşed ylexenь, togtoogdohon bolzor soogoo ton hainaar xangagdanxai. Te-dener xyse şadal tygelder, te-dende naidagdahan naidaba-riaar omoglozo baixa zuuraa, paarti ba zasagai tedende daalgahan daalgabariii dyyr-gexebdi geze naiduulna.

Samoliooduud busaxa zamdaa garaba. Bide ene zamai ber-xeşeelyydii medenebdi. Zy-geer gol şuxalanь xegdee gebel: Soveedai dyrben samoliood Moskvaahaa Rydoolьf aral xyr-ter niideze, tendehee—Mylihete Okeaan deegyyr niideze poo-lius xyrehen baina. Dyrben samoliood bygede ton poolius deegyyr niideze garaad, my-lihen deere buuza xamtara-hanai hyyleer pooliusai xa-zuuda nauukan staancii ynde-helen togtoohon ba tyxieerehen baina. Tende 10 mingan kilog-raam aşaan buulgagdahan bai-na. Zamdamnai negeş avaari, negeş ebderel toxiooldoogyi. Xynyydnei bygede elyyr. So-molioooduud, motoornuud ba byxii tyxieerelgenyydnei—So-veed yiledberiiin gazarnuudta byteegdehen baina.

Byxii oronuudai tyryy er-demtedei yni saghaa xoişo zybxen hanaandaa oruulza baihan, Aarktikiin ceentrii aliş talahaanь şinzelxe jaba-dalda, byxe erxe baidal bii bolgohon iime jixe masştaabtai jabuulga Xoito poliusta anxa tyryynee xegdebe. Eneniii gansaxan socialiizmiin oron dyyrgeze şadaxa baiba.

Bideniii xymyyzyylhen Byxe-xolboonoi Komuniis paarti ba manai ynete Exe oronoi zasa-gai gazarta daalgabariaa dyyr-gehen tuxaigaa raaportalnabdi.

Bide, nyxer Staalinai geniraa-lin udaridalgaar ilaltahaa ilal-tada xyrze jabahan, socialiiz-miin oronoi xybyyd baihan tula, bide xizaargyi jixe zol-toi talaantaibdi. Yşee nege ilaltii dailan olxii bidende daalgagdahan ba tereniiinь bi-dener dyyrgehen tuladaa, bi-de zoltoibdi.

Ekspediiciin byxii kolektii-vai zyghee:
Şmiidt, Vodopьjaanov, Moolokov, Papaanin, Şevelioov, Dogmaarov.

XYDEE AZALAI ŞANARTAI GAZAR AREENDEDE YGELGII XORIXO TUXAI

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai
T O G T O O L

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:

1. Goorodoi debesxerei gazaatee tereenşelen debesxer soonь bai-gaa xydee azalai şanartai gazar areendada ygelgii xorixo.

2. Gazarai oorganuud ba gor-soveeduud bolbol, alban gazar-nuud, organizaacanuud ba graz-daanuudta, xydee azalai şanar-tai sylee gazarii imagta tyle-berigyigeer ygedeg baixa.

Ede gazarnuudii edlexe guri-mii gazar ygegşe oorganuud togtooxo johotoi.

3. Alban gazarnuud ba azyi-ledberiiin oronuudii (zam neb-terelgiin Arkomaadai, uhan za-mai Arkomaadai, oborooniin Arkomaadai ba bişed sistieem-nyyd) tusxai zoriuulgataigaar abhan gazarnuudaa xydee aza-lai edlelgede areendada yge-xiinь xorixo. Ede gazarnuudii bişe alban gazarnuud, organi-zaacanuud ba grazdaanuudta xydee azaldaa edlexiinь ygxedee gazarai oorganuud ba goorodoi soveeduudtai zybşeed imagta tyleberigyigeer ygexe johotoi.

4. Xydee azalai xereglelde eneenhee urda ygtehen gazarai tylee, areendiin tyleberi xuriaan abalgii, ene togtool garhanhaa xoişo xorixo.

5. „Goorod ba poselooguudai debesxer deerexi gazar edlehe-nei tylee gooroddoxi azaxuihaa areendiin tyleberi abxa tuxai" SSSR-ei Arkomsoveedai 1933 onoi fevraaliiin 13-nai togtoolii xysenheegarhan geze tooloxo.

Ene togtooloi yndeheer xuu-lijaa ujalduulxiiji xolbooto res-pyyblikenyydei zasaguudta du-radxaxa.

SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. KALIININ.
SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe V. MOOLOTOV.
SSSR-ei Centraalin Gyisedxexe Komiteedai sekretaariiin ujalga dyyrgegşe I. YNŞLIIXT.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi ijyyniiin 4-nei yder.

Tysebhee ylyy naimaalba

Zagahanai sbiitiin Ulaan Ydiin tahag, 1937 onoi exin ba 2 daxi kvaartalnuudta ty-sebei johoor 5.004.000. tyxeri-gei eldeb tyrelei zagahii nai-maalxa baigaa. Goorod ba aimaguudta zagahanai xereg-sel jixedehen deerehee ene xojor kvaartal soo (2 kvaartal-haa yşee 1 hara dutuu) 8.616.300tyxerigei zagaha dyngeer ba xehegeer xudaldaza, tysebee 3.612.300 tyxerigeer ylyy dyyr-geze garhan taina.

Arig seber tuxai hanalaa tabiit!

Aga. Urda-Agiin somonoi Staalinai neremzete kolxoozdo baani geze neretei nege jyyme bii aad, tereneinь dosooxinь jaaxa argagyi muuxai, tylig-dexeşgyi baidag.

Baha xileeme baridag ge-riinь dotorxi baidal ongi nab-ta hyrhen, şoroi toohon yrxi-rengi bainxai.

Kolxoozoi tyryylegşe nyxer Bazarai, orologşonь Namsarain gegşed, arig seber baidal tu-xai hanalaa tabiit! **Byrged.**

UK(b) P-iin Socialiis Ukrainiin tyloө temesel

UK(b) P-iin XIII xural deere nyxer Kosiooroi xehen toosooto elidxelhee

UK(b) P-iin eneenei urdaxi xural bolhoor gurban zil xaxad bolbo,—geze nyxer Kosioor xelebe. Ene xugasaa dotor manai organizaacanuud bolbol byxe paartitai xamta socialiizmai baiguulaltiin aguu jixe zamii jabaza yngerebe. Berxeşeelnyyd jixe baigaa. Daisanguudş ysөөn bişe. Gebeş, BK (b) P-iin CK ba nyxer Staalinai өөriinь tuhalamzataigaar Ukrainiin bolьşeviiguud bolbol өөhediingөө zamdaxi byxii haaduudii ba daisanguudai esergyyselii uragşataigaar daban usadxaza, SSSR dotorxi axadyyner arad zonuudai dunda respyyblikiingee tyryy huuriii aldangyi jabaza baina.

Nyxer Kosioor bolbol Ukrainiin respyyblikiin ekonoomikan baidalai todorxoi anaalizii elidxebe. Ukraina bolbol xyse jixetei indystriaalin—kolxoozon gyren bolbo. Ene xugasaa dotor azyiledberiiin produukca bolbol Soveed Xolboonoi dunda zergiin xemzeetei sasuulabal 104 proccent jixe bolhon baina. Tymer zamuudai şirelge 1,7 daxin nemehen ba respyyblikiin uhan zamuudai şirelge 1,5 daxin nemehen baina. Tovaarai erjelte xojor daxin haa ylyylze urgahan baina. Ukrainiin aradai azaxuida xydelmerileze baigaa xydelmerişen ba alban xaagşadai toodo 443 mingan xyn nemehen ba azalai bytөөse 75 proceent deeşee garhan baina.

Respyyblike bolbol ene bygede amzaltanuudaa jixenxi dee Ukrainada bii·bolon tyrehen staxaanovtanai xydeleenei aşa gexe ujalgatai baina. Zygөөr staxaanovşanarta ygexe udaridalga ba tuhalamza yşөө xolo dutuu, xarin zarim gazarnuudta hyylei sagta byri huladahan baina. Eneen deerehee azyiledberiiin xedexeden halbarinuud deere mynөө zilei yiledberiiin tyseb gyisedxexe jabadalda tahaldalnuud garza baina.

Nyyrhenei azyiledberi bolbol ulas orondoo 1936 on dotor 3,5 milioon ylyytei toonn nyyrhe yritehen baigaa. Mynөө zilei tyryyşiin kvaartalda nyyrhete Donbaas bolbol yşөө muusa xydelmerilehen baina. Myn ene kvaartal dotor yiledberiiin busa halbarinuudş tyseb-ө xangaltagyigөөr dyyrgehen baina.

— UK(b) P-iin Centraalin Komiteed bolbol azaxuin xydelmeriiin udaridalgii haizaruul xiin tula, xojordugaar tabanzilii amzaltataigaar dyyrgexe jabadalda olon tymeniii deeşe bosxoxiin tula, mynөө zilei tysebii xamag bygede barimtanuudaaranь gyisedxexe jabadalii bata naidabaritai bolgoxiin tula xemzee abhan baina,—geze elidxelşe xelebe.

Soveed Xolboonoi zasagai gazarai maşa jixe tuhalamzataigaar tuilagdahan Ukrainadaxi socialiis gazar tariaalangai jixexen amzaltanuud tuxai xelexiin xamta, omogorxoxogyi, xarin urgasa xuriaalgiin kampaaniii zişeete hainaar gyisedxexe ba kolxoozuudai ba sovxoozuudai xydelmeriiin şanarii deeşenь bolgoxiin tuxai bodozo yzexii delegaaduudii nyxer Kosioor urdaalaba.

MTS-ei xarьjaata, manai kolxoozuud şingi ediişineen teexnikeer zebseglegdehen ton „urda jabahan“ pomeeşegei gy, ali kapitaliis feerme geze byxe delexei deere uridş baigaagyi, mynөөş xadaa ygei,—geze elidxelşe xelebe.

Ene jixe bajalig teexnikiin ygeze şadaxa ba ygexe johotoi jyymiinь baraniinь şaxaza abza

şadana gy bide? Xolo şadanagyibdi. Bide bolbol ene teexnikii 20-30 ba byri 50 proceent ylyy jixeer aşaglaza şadaxa baigaabdi. Bolьşeviiguudai azal jabuulalgiin maşa bajalig talanь ba gaixamşag jixe nөөsenь ene baina! Urid jabaza baigaa şine teexnikii xydөө azalda tuildanь xyrter aşaglaxa jabadal bolbol kolxooznigoi azalii yşөө jixe xyngen bolgoxo ba urgasii, olzii, manai oronoi bygede azalşadai ba kolxoozoi olon tymenei azabaidalii yşөө jixeer өөdelyylxe baina.

Nyxer Kosioor bolbol Ukrainiin azalşan tymenei materiaalin ba kylьtyyren baidalai gaixamşag jixe urgaltii todorxoilohon gaixaltai honin toonuudii elidxeze yzyylbe. Donbaasta nelieed olon bylenernyydii ob tob hungaza abaad şalgahan şalgaltahaa yzexede, xydelmerişen bylenerei dunda zergiin olzo 41 proceent xyrter urgahan baina. Xydelmerişen biydzeete temdeglemeer negen uragşalal garhan baina. Xydelmerişen bolbol mynөө өөriingөө olziin jixenxi xubiii xubsahanda, ger dotoroi meebelьde, arig seberei ba kylьtyyren tovaarnuudii abxa jabadalda gargadag baina. Xydelmerişen zoniii emşeleze tuhalaxa jabadal nelieed haizaraa. Amaraltiin gernyydte, sanatoorinuudta, kyroortnuudta 1933 ondo 317.000 xydelmerişen emşelyylen amarahanai orondo hyylşiin yjede 736.000 xydelmerişen emşelyylen amaraad garhan baina. Kolxoozniguudai myngen olzo xojor daxin şaxuu urgahan baina Kolxoozniguudai dunda 88 proceentenь yxertei boloo.

Kylьtyyren asuudalnuudta orozo xelexiin xamta, nyxer Kosioor bolbol Leenin—Staalinai yndehenei poliitikii jabuulhanai dyngyyd deere togtozo zyilşelen xelebe.

Ukrainiin gyrenei bejezel bolbol ene zilnyydte byri jixe byxe bolhonь xelseengyi,—geze elidxelşe xelebe Ene bolbol USSR-ei şine Konstituuca dotor todorxoigoor bejejee olhon baina Gyrenei aparaad bolbol tus respyyblikiin yndehen zondo byri jixe dyteleze, xelencegeeş, yndehen sostaavaigaaş talaar Ukrainiin arad zonoi aparaad bolhon baina. Yndehen kaadranuud bolbol moziin ba centraalin aparaaduudai jixenxi xubinь bolxo baina.

USSR-ei xydelmerişenei dunda ukrain xynyydei proceent nelieed ysehen baina. Xaanta zasagai jabuulza baihan koloonişoloxo ba oros bolgoxo poliitikiin xoişolonguud mederelde onsogoi yzegdeze baihan gooroduud dotor ukrain zon olon boloo. Exin ba dunda hurguulinuudii xelexe jyme baixagyi, xarin deede hurguulinuudai byri olonxidonь ukrain xynyyd stydeentnyydei dunda diilem olon bolhon baina. Şinzelxii uxaanai xydelmerişedei dunda, aspiraantnuudai, doceentnuudai, profeessornuudai dunda ukrain xynyyd jixe olon bolood baina. Arad zonoi dotorhoo şine yjenyyd bosozo, xydelmerişen ba tariaaşanai soohoo ukrainiin inteligeenciin şine yjenyyd urgaza agranoomuud, inzeneernyyd, uran zuragşanuud, nauuka ba iskyysstvede zydxen oroldogşod, kylьtyyren ba poliitikan talaar udaridagşa xydelmerişed bolon garhan baina. Ukrain arad zonoi foormooroo yndehenei, udxa şanaraaraa Socialiis bolxo kylьtyyre bolbol badaran delgerebe.

Ene xugasaa dotor ukrainiin soveed literatuura bejee olbo. Mikiitenko, Korneiçyyk gexe zergiin dramatyyrgnyyd byxe Soveed Xolboon dotor tanigda xa bolbo. Leenin ba Staalinai zoxioolnuudii, baha manai exe oronoi klaasiguud bolxo Pyyşkin, Tolstoi, Şoota Rystaveeli ba busadai zoxioolnuudii ukrain xelen deere orşuulxa jabadal bolbol ukrainiin kylьtyyriin saaşaa xygzen delgerexede jixexen şuxala uragşalal bolzo ygexe baina.

Ukrainiin yrgen tymen arad zon bolbol ene zilnyydte literatuurii ba kylьtyyrii jixeer edlegşed bolhonhoo gadana uran zoxiool soo uxaamsarlan zoxiooxo jabadalda sexe orolson zydxelsegşed bolhon baina Өөriin xeşeelei uran zoxiool, olon tymenei uxaamsarlan gargadag aradai zoxiool aliş dyri ba foormonuudaaraa xyseteigөөr өөdelehen baina. Arad zon bolbol aguu jixe uran haixan ba kylьtyyren şuxag zyilnyydei zoxioolşod bolbo. Ukrainiin duun bolbol gynzegii aradai dunda haa yrgegdeze manai oronoi aldar neriin oroido gargagdaba. Ukrain aradai zurag, graafika, saazan, gobeleen ede bygede bolbol manai Soveed Xolboonoi erxim viistavkanuud deegyyr tolorozo baina. Ukrainiin oopera, Aradai taanca naadagşad, teaatriin artiistanuud bolbol Byxe-Xolboonoi zasagai gazarhaa deede segnelte ba xaira şan ababa. Ene bygede bolbol gansaxan UK(b) P-iin dotorxi, byrzyaazin yndehe barimtala han xelberelii butasoxihonoi xoino jireze bolxo yndehen-kylьtyyren baiguulaltiin jixenyyd, amzaltanuud tuxai xelene bişe gy?

Yndehe barimtalgiin ajuultai temesexe tuxai bide mynөөş martaxa johogyibdi. Jamar xelberel ylemze ajuultaib? geze nyxer Staalinhaa asuuxada, nyxer Staalin:

—Jamar xelbereltei temesedeg gyib, tere xelberel ajuultai,—geze xariuu ygehen baina. Xerbee yndehe barimtalagşadtai temesexe temeselee bide huladxaa haa,—huladxahan jabadalnuud tiixede UK(b) P-iin zarim organizaacanuud dotor ob tob biinь gemşeltei,—huladxaa haa, eneegeeree bide ukrainiin arad zonoi amin intereeste jixe xysetei soxilto uşaruulxa bainabdi.

Nyxer Kosioor bolbol elidxeleigee nelieed jixe xubiii ukrainiin paartiiin organizaaciin baidalda ba ug zorilgodo, paartin xydelmeriiin ug zorilgodo zoriuulan xelehen baina.

—Xerbee daisanuudai xydelmeriii sag doronь manai xarahan baigaa haa, minii xelehen tere gyisedxelnyyd bolbol nelieed jixe baixa hen. Trockiistnuud, baruunaixid, yndehe barimtalagşad bolbol udaridaxa gazarnuudta şurgaad huuhan baina. Tede bolbol nelieed olon yiledberiiin gazarnuudta huuhan ba diveersi, şpionaaz xeze, өөriingөө mexete xorololgiin xydelmeri yildeze baihan baina. Bidende xysed bolьşeviig heremze baigaagyi geze mederexe xeregtei. Bide bolbol hoxornuud baiza, xazuudaa huuhan daisanguudii obioorodoggyi baigaabdi. Daisanguud bideniii mexelze, paartin bileedyydeer bejee xalxaladag baigaa.

Nyxer Kosioor bolbol ukrainai paartin organizaaciin udaridalgiin gargahan alduunuudai udxa temdegyydii todorxoilozo ygebe.

—Nyxer Staalin bolbol byri BK(b) P-iin XVII xural deere Paartin organizaacanuudta urid heremze yxedөө, angigyi byl gem geeşe zyndөө jirexe bişe, tereeniii xadaa proletaariiin diktatuuriin oorganuudii xysezyylxiin myrөөr, kapitaliis anginuudai ylegdelnyydii usadxaxiin myrөөr, dotoodiin ba gadaadiin daisanguudtai dailaldan, diileze dailan abxa xeregtei gehen baina—geze nyxer Kosioor xelebe. Nyxer Staalinai ene zaabrinuudhaa ukrainiin paartin organizaaca bolbol byxii tөbşololnuudii xedeggyi baigaa Ukrainada paartin aparaaduud bolbol daisanuudaar goritoixonoor buzarlagdahan baigaa. Kiijevei paartin organizaaca ba tereenei moziin komiteed bolbol ilangajaa buzarlagdahan baişoo. Ende bolbol trockiistnuud jyynheeş elbegeer şurgan orozo bejee daldalhan baigaa. Tede bolbol şuxala şuxala huurinuudii bulimtaran gartaa abhan baina. Eneende dab tyryyşeer Kiijevei mozkoomoi urdiin sekretaarь nyxer Poosteşev zemetei baina.

Kiijevei organizaaciin paartin aparaadta daisanguudai şurgan orohonь gentiin uşaral bişe baigaa. Ende paartin xydelmeriii hula tabihan baina. Ende bolbol bişe organizaacanuudta oroxodoo jixeer, gemereeşedei yge duuladag, ende bolbol xaana xaanaxihaa jixeer kooptaacii aşagladag baigaa. 50 ylyytei xynyyd Kii mozkoomdo kooptaacala abtahan baina: Paartin raadta dyteş tabiza bolx xynyydii kooptaacalahan na. Bildaguuşalga ba dur zoxildoxo jabadalnuud b busa organizaacanuudta or doo jixeer Kiijevei organ cada delgerehen baiba. K vei mozkoom bolbol pa kaadranuudii paartida meetodeer şalgaza abadag badalaaraa tusxai ilgarana de xadaa „өөhediingөө xy dii oloor“gehen arteeliiin p cebeer kaadranuudii şalga dag baigaa. Kiijevte b dorohoo ygtehen herer signaalii uragşa jabuulx uşarnuud bişe gazarnu oroxodoo ylemze jixe b Trockiistnuudii eliryylen gadag baihan tuladanь N laajenkii paartihaa garg xereg bolbol gente uşa xereg bişe. Paartiiin şuda geşyyn Nikolaajenkii dahan jabadal xadaa Kii paartin udaridalga bolbol p tida xarşa atmosfeer soo xireze baigaa atmosfeera baihaniii elirxeilen xelene şe.

Gansa Kiijeveiş gexe bişe, baha Xaarьkovai, Odee Doneeckiin organizaacan şurgahan daisanuudaar z zergeeree baga jixeer b lagdahan baina. Trockiist dii eliryylen gargahan k niist Nikolaajevii Odee xeheehen baina. Nelieed paartin organizaacanuudai ridagşad bolbol elementa bolьşeviig heremzejee geez hen baigaa.

Nyxer Kossioor bolbol paa dokymeentnuudai şalgalta daa Ukraainai paartin org zaaciin zergehee daisangu uzuurtainь taha tataza xa jabadalda aşaglagdaagyi eneende xuralai anxaralii duulna. Şalgaltiin yjede nel olon trockiistnuud, yndehe rimtalagşad paartihaa gagdahan baina. Gebeş te hee ysөөn bişe daisangu şalgaltiin ba paartin d meentnuudai helgeltiin h de gargaza xajaxa jabadal raa. Eneenei tyloө gansa mozkoomuud bişe, xarin U P-iin Centraalin Komiteedş riuusaxa baina. Paartin pagaanda, Maarks—Leen instityydyyd, Maarksiizm—niiizmiin kyyrsnyyd—g mete, ideoloogiiin fro deere baihan daisanguudii raagyintyloө Ukrainiin paa udaridagşad bolbol tus xariuusaxa uşartai.

—Bide ideoloogiiin fro do şanga anxaralaa tabiaa baigaabdi,—geze nyxer Kossi xelebe. Ene xeregii udaa huuriiin xydelmerilegşedte daalgahan bainabdi, tiix tedenei dunda daisang baiza baigaa. Ene bolbol nai jixe poliitikan alduu şe. Manai paartin udarid şad bolbol ideoloogiiin xy meride, kaadranuudii paar poliitikan talaar xymyyzyy jabadalda, Marksiizm—L niizmiin propagaandada, xai xebleleer damz ian propagaanda jabuulxa badalda dura xeşeelee al dag bolzo baina geze ny Staalin bolbol BK (b) P Centraalin Komiteedai hyyl Pleenym deere zyb zaa baina.

Nyxer Kosioor bolbol x lelei yyrge deere togtozo lebe.

—Manai gazeetanuud şy

(*Yrgelzelelenь 3-doxi niuurt*

(B) P-IIN SOCIALIIS UKRAINIIN TYLƟƟ TEMESEL

b) P-iin XIII xural deere nyxer Kosiooroi xehen toosooto elidxelhee

(TYGES XEL)

aigaa. Gazeetanuudai anuud deere manai duudii şyymzelehen bageş şangaxan kriitikeeze baigaagyi. Tiixede agdalnuud xadaa niylirxei yzegdeze baigaa. bolbol kaadranuudii abxa jabadalda garhan n meetodii, bilda-a, haibşa bolon o jabadalnuudii uudagaza eliryylxe ujalgaaa. Ene bygede dyriuuxai yzegdelnyydii ehen kriitike xeblelde yi.

alduu ba tybeg xa- (b) P iin Centraalin dhaa ba nyxer Staabhan şuxala uridşalal- zoxixo sag dotoronь xeegyi bainabdi. Daiol bag ymedhen bai tereenii eliryylen nь berxe baigaa hen taxa xynyyd ali olon Gebeş, bag şigi bag ylene. Tiixede bide aisanai, bag doro baieniii eliryylen gargaatai baigaabdi. Gebeş axuin amzaltanuudta paartin-poliitikan xyee ulam byri xolodoan bainabdi.

alduud bolbol BK(b) Centraalin Komiteedai deere şangaar kriihen medeetei baina. lbol tere kriitikehee argaalnuudii bygediijohotoi bainabdi. Matin kaadranuud eehealduunuudii esestenь iederexe xeregtei. Ohol baidalhaa xagasaxa anь manai kaadranuudtuhalaxa xeregtei. Maranuudai xereg deere zmii ezeleze şadaxiin ag zoxixo baidalnuudiinь bii bolgoxo xeKapitaliis xyrieelelge xer Staalinai ygehen manai kaadranuud neuta soo martaxagyi Manai heremziin niyuraxagyi johotoi. Kriisamokriitikii hulduululam saaşanь delgeBK (b) P-iin Centraaniteedai Pleenymhee nai ende delgerehen bolbol eehediingee i dotorixi xeden olon dutagdalnuudii ali azagladag ygeijimnai baina.

egemyhen nyxer Kobol demagoogen kriite esergyy urid ygebe. Azaxuin kaadamarş barimtagyigeer a jabadalda urid myn ygebe. Azaxuin olon xytelberilegşedte dutagdalnuud baga glarhan baixa. Tedeengen xymyyzexedenь viizmii ezelexedenь tueregtei. Manai azyi-, xeregtei manai orontei xynyydii gamnaza, yi bolhon xynyydii ajaza baixa zailaşaa.

Kosioor bolbol Paaradranuudta ylemze ar xandaxa jabadal i tuxai xelene. Tiixer Kosioor bolbol dai paartin komiteexin arganizaacanuurtin komiteeduudai rьnuudai huuri helge i toonuudii elidxeze ime jixenyyd jabuudnuud xadaa ene tere ilegşedei şadabariiin reggyi baihan deereolon bolno. Gebeş jamarş xereggyigeer xynyydei huuri helgyyldeg jabadal ton olon baina. Zişeejinь xelexede nege gazarta şine xynii huulgaxa xereg garxada, tereenei tylee arban gazarta xynyydii helgene. Paartin kaadrnuudai, ilangajaa instryyktornyydei, jabuudlig uşarnuudai toonuud jixe baihan deerehee elidxelşe bolbol iime tobşolol gargana: xynyydii taaraxagyi xydelmeridenь huulgaxagyi; poliitikan talaar xymyyzexe jabadalda kaadranuudta jixeer tuhalxa, tiigebel tedende alduu xexe jabadal yseen bolxo.

Ukrainada olon niitiin dunda jabuulagdaxa poliitikan agitaaca ton jixeer geegdehen baina. Ene xeheg xydelmeride byxii xysee gargan jabuulza oroxo xeregtei. Olon niitetei xolboogoo xysetei bolgoxo, şine Konstituucii hainaar elirxeilen xelexe, arad zoniii soveeduudai hurguulida beledxexe zailaşagyi baina.

Nyxer Kosioor bolbol paartin emxidxelgiin xydelmeriiin ug zorilgonuud tuxai delgerengiigeer toolon xeleed, saaşanь paartin oorganuudai niuusa hunguuliiin dyngyydte orozo xelebe. Hunguuli bolbol manai paartin xydelmerilegşedte jixexen şalgabari bolzo ygehen baina. Ukrainiin organizaaciin gol jahan bolxo kaadranuud bolbol ene şalgabariii xyndeteigeer şalgaran tuilaba. Toosooto - hunguulin suglaanuud deere komuniistnuud, boloogyi jixe edibxitei baiba. Suglaanuudta jirelgen 99 proceentda xyrbe. 89 proceenthaa dooşo jirelgen xaanaş baigaagyi. Elidxelii daguulan yge xelexiin tula 70 proceent xyrter bişyyldeg baigaa. Hunguulinuudai yjede kriitike ba samokriitike yrgeneer delgerehen baina. Urid manai oilgozo azaglaagyi xynyyd edibxi gargaa. Kandidatuura byxen jixenxidee haitar şalgagdahan ba xelsegdehen baina. Paartiiin geşyyn bolbol xende etigehen tereenee hungaxa erxeteigee dyyren mederebe. Udaridagşa gol paartin kaadranuud bolbol exin organizaacanuudhaa exileed moziinxioor dyyrteree ene etigelii bejedee abhan baina.

Exin organizaacanuudai paartin komiteeduudta 35 proceent şine xynyyd egee exin hungagdaba. Moziin komiteeduudai sostaav bolbol xaxadhaa ylyynь şinelegdebe. Udaridagşa oorganuudai sostaav soo ug ukrainiin bolьşeviig kaadranuudai too nelieed urgaba.

Niuusa duunai yndehen deere bolhon paartin oorganuudai hunguulinuud bolbol udaridagşa oorganuudta daisanguud şurgan orozo şadaxagyi gehen garaanti yşee ygene ygei Eneen tuxai nyxer Kosioor zişee abza xelexedee byri şine raikoomuudai sekretaarnuudai negen trockiist baiza baigaa gebe. Eneenhee jamar tobşolol garnab gexede, saaşaa yder byxende kaadranuudii xydelmeri deerenь şalgaxa xeregtei bolno.

Nyxer Kosioor bolbol eeriingee elidxel soo komsomooldo, soveedai zaluuşuudai xymyyzelde ba profsojuuzuudai xydelmeriii ondoogoor tabixa jabadalda jixexen anxaral tabina.

Elidxelee tygesxexiin xamta, nyxer Kosioor bolbol heremziin tuxai yşee daxin hanuulba. Germaaniiin ba Poolьşiin fasiistnuud sag yrgelze Soveed Ukraina teeşe garnuudaa harbailgadag baina. Tede bolbol şploonuudii ba diversaantnuudii naaşanь elьgeedeg ba elьgeexeş baixa. Germaaniiin fasiizmiin edibxizelii narilan xaraza baixa xeregtei, tere Germaniiin fasiizmiin zoloodolgo doro Soveed Ukrainiin xyrşe bolxo Poolьşa gedeg baina. Daisanguud bolbol Soveed Xolbooji esergyysehen dain sereg beledze baina, uşar iime tula oronoigoo oboroniii byri deeşenь yrgexe zailaşagyi. Ulaan Aarmijaa byri jixe anxaralaar ba ebegeeleer xyrieelexe xeregtei.

Ukrainiin paartin organizaacanuudai ug zorilgonuud gebei:

Bolhon hurgaalnuudii baisaan, xorololoi xydelmerinyydei xoişolonguudii usadxaxa, ohol baidalii hyyldenь gartar dabaza halgaxa. BK (b) P-iin egee tyryy organizaaca bolxiin tylee BK (b) P-iin ba nyxer Staalinai zaabriiin yndehen deere xydelmeriee şinedxen tabixa iime baina. (Nerjeme aplodismeentnuud)

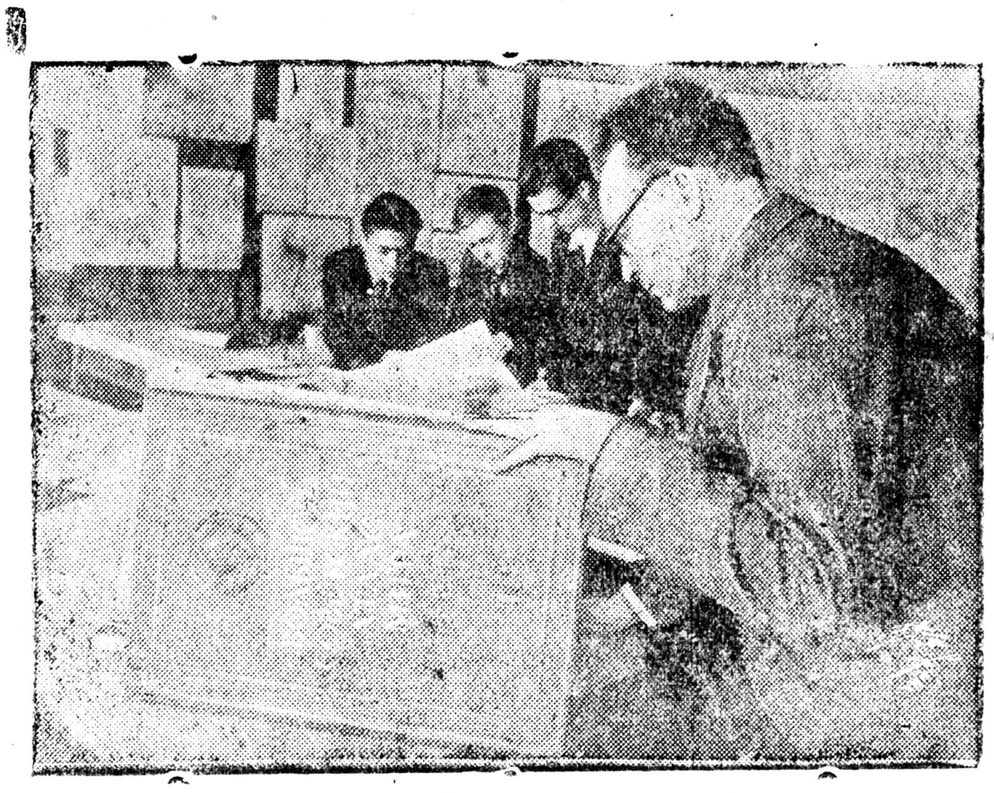

ZURAG DEERE: Azerbajdzaanai soveed enciklopieediiin redaak or A. K. Koostin soveedai, delexein jixe atlaasai makeedtai tanilsaza baina. (Sojuuzfoto)

Goorodoi Paartin XVIII konfereencahaa

Nyxer M. N.Jerbaanovai elidxel tuşaa xelselge ijyynь 8-9-ei ydernyydte yrgelzelebe.

BK(b) P-iin mozkoomoi xydelmeride yzegdehen alduu dutuunuudii zaaxa zuura, aradai daisan trockiistnarii ba kontrrevoliyycen nacionaliistnarii, şpioonuudii yndeheerenь usadxaxa tuxai mozkoom bolbol xangaltatai temesel xeegyi. Eneenei gemeer ton hyylşiin yje boltor daisanuud aradai azaxuin ba sojol kylьtyyriin froont deere zorgooroo xorololgo xeze nelieed jixe hyidxel xeheniiinь hajal elireze baina.

Paartin mozkoom bolbol komuniistnarai, dorohoo kriitikelhen signaalnuudii xeregledeggyi baigaa. Ilangajaa, mozkoomoi xeltesyyd paartin poliiitikan asuudalaar xydelmeriledeggyi ba imagta azalai organizaaciin xydelmeriii bejedee abaad bainxai.

Urdiin Zyyn-Sibiirь xizaarai komiteed bolbol, eeriingee xytel beride jixexen alduu gargahan baina. Yligerlexede; paartin mozkoomoi, aradai daisan troç kiist Belokoonevii paartihaa gargaad baixadanь, xizkoom bolbol gedergenь tereeniii paartidanь bailgaa hen—geze nelieed olon nyxedyyd zaaba.

Ijyynь 8-ai ydeşiin zasedaani deere **Baraannikov, Kireejev, Fedoryyk, Xandraanov, Arxaarov, Şirokoovski, Koniaajev, Barkaalov Siniicen, Izootov, Leevedev** ba bişed yge xelebe.

* * *

Ijyynь 9-ei ygleenei zasedaani deere, nyxed; **Şveedov, Markiizov, Pastyxoov, Gancoova, Aniisimov, Kyynde, Nayymov, Jsaajev, Cedenoo, Dongidoon** ba bişenyyd yge xelebe.

Mozkoom ba arkomsoveedai xytelberilegşed bolbol PVZ, ba bişeş azyiledberinyyd tuxai xysed xangaltatai hanalaa tabidaggyi. Ilangajaa, xytelberilexe xydelmerilegşed Dorziijev, Dampiloon ba bişed azyiledberinyyd deere niuuraaraa jabaza xydelmerişenei baira huudal, yiledberiiin jabasii şalgaza yzedeggyi.

Kylьtyyriin froont deere, kontrrevoliyycen nacionaliistnarai xorololgiin xoişolongii tyrgeneer usadxaxiin tylee şanga temesel yşee jabaagyi. Tedenei xehen xorololgiin xoişolon xadaa manai organizaaciin dunda martagdaşagyi hurgaal bolxo ba komuniistnar byxen eneen deerehee heremzee xysed deere yrgexe johotoi.

Moziin komiteedai zyghee literatuura gazeetiin xeblelei ba oros xelenhee buriaad xelen deere orşuulgiin xydelmeride şalgamal kaadranarii beledxexe tuxai xeregleegyi. Eneen deerehee, mynee orşuulgiin xydelmeriiin şanar, xeblelei xydelmeride jaaşagyi xoişo tatalga uşarna.

Xydee azalai froont deere baga bişe xorololgo baihaniiinь bahal eli. Eneen tuxaida paartin mozkoom ba gazartariaalangai arkomaad, aimag rajoonoi xytelberilegşedei zyghee revoliyycen heremziinь huladhanai gem jixe baina.

Saaşanь, arkomaaduudai ba mozkoomoi xeltesyydii daagşadai xydelmeri tuxai nelieed xursaar kriitikelebe.

Gebeş, yşeel bolьşeviigai ton xursa kriitike yrgeneer jabana gexe argagyi. Olonxi yge xelegşed bolbol niite deere, tobşogyigeer kriitikii jabuulna. Eneen deerehee xaraxada goorodoi partorganizaaciin komuniistnarai dunda yşeel niuur saxiltagyi xursa kriitike hula jabana gexede arsaltagyi.

R. C.

Kolxoozuudai tariaalan deerehee

MTS-ei Soveedai suglaan

Egetiin MTS-ei soveedai suglaan yngeregşe main 25-nai yder bolbo. Ene suglaan deere kolxoozoi tyryylegşener, tariaanai brigadiirnar, traaktorai otriaaduudai brigadiirnar xamta 30 tuxai xyn suglaraba.

MTS-ei direektor nyx. **Ikoonikov** xabarai tarilgiin xydelmeriiin dyn ba paar xaxalalga deere jamar zorilgoto xydelmeri tulaza jireed baihan tuxai elidxel xebe.

Elidxelii daguulan yge xelelge nelieed delgerengiigeer bolbo. Yge xelegşed bolbol MTS-ei direektornuud tarilgiin urda tee traaktorai zahabariiin yjede xydelmeriiin kontroolь xedeggyi baihan. Ene şaltagaanaar tarilgiin yjede traaktornuudanь, ba tereende şagtagalxa maşiinanuudanь sag yrgelze ebderze azal xydelmeri jixeer haataba. Tylixe-tyrxixe tohonoi garza ilangajaa jixeer boloo—geze kriitikelen xelee.

Myn MTS-ei direekce ba kolxoozuudai xytelberilegşedei zyghee traaktorai brigaadiin xydelmerişedei kylьtyyren eriltii xangadaggyi baihaniinь eliree.

MTS-ei soveed bolbol ene zilei paar xaxalalgiin xydelmeriii emxi haintaigaar jabuulza, hain şanartai paar tysebei johoor xysed beledxexe—gehen şiidxeberi abba. Gadana, traaktorai brigaadanuudai baira baidalii kylьtyyrne bolgoxo, tedeenei dunda gazeeta ba zurnaalnuudii oloor zaxiuulxa xemzee abxa gelsebe.

T-iin Ş.

Maşiinaa hainaar xadagalxa

Xori. Xezengiin MTS (direekterenь, nyx. Skvorcoov) bolbol maşiina zebsegee xadagalxa zoxid saraitai bolzo şadaagyi, 8 xeheg sloozno molotiilkonь, byxeli ybeldee, byxeli xabartaa xeere xebtene. Myn bişeş maşiina zebsegyydenь xydelmeriiingee sagai dyyrxede gazaaguur xajagdadag zanşaltai.

MTS-ei direekce, ilangajaa mixaaniguudanь maşiina zebsegee narinaar xadagalxa tuxai anxaralaa ogto tabidaggyi hanaa amarxan huuna.

Daşa-Nima

Kylьtyyrne larioogguud

Zide. Borgoin sovxoozoi dergedexi talxa xudaldadag larioogguudanь ton seberxen, nogoon şireer budamal, myn taguudii zoxioon tabiza, azalşanda xudaldaxa xileemee seber ariuun bailgana.

Larioogguudai hainaar xydelmerilehenei aşaar, sovxoozoi xydelmerişen tarilgiin yjede xileemeer dutaagyi. Myn ed bydş elbegeer xudaldadag boloo

D. Bul.

Ispaanidaxi froontnuud deere

TASS-ai medeeselnyydhee

Centraalin froont

Ijyyniiin 5-ai ydeşe Ispaaniiin nacionaalin oborooniin ministeerstviin medeeselei yndeheer xadaa, respyyblikiin seregyyd Perdriko tahagai (Madriidhaa baruuntee) xeden pyynktnyydhee yimyyleeşeniii tyrize gargahan baina. Yimyyleeşen jixeer gemtebe.

Respyyblikiin 9 istrebiitelьnyyd ijyyniiin 5-da Sijeerra Gvadarraamiin rajoondo razveedkada garaad jabataraa faşiistnuudai „Fiaat" geze xojor samoliooduudtai dairaldahan baixa jym. Edenei negeniinь respyyblikiin samoliooduudta namnuulxadaa, jaaxa argagyi gazarta buuxa baatai bolhon baina.

Gavaas aagenstviin Madriidhaa medeesehei johoor, Gvadalxaarai froontiin respyyblikiin seregyydii komaandalagşa iigeze medyylbe: „Sifyeentes seektorte respyyblikiin seregyydei xehen dobtolgo bolbol manai ezelze baihan şugamii sexelen zahaxa gehen zorilgotoi baigaa. Ene dobtolgiin tyryyşiin faazada daisanai garta baihan naiman tosxoniii ezelhen bainabdi. Saaşadaa bide dobtolgoo yrgelzeleze Eslegareesii xyreelze ezeleed, hyyl hyyldee xeden şine poziicanuudii ezelhen bainabdi. Ede poziicanuud, mynee yjede gyised bexizyylegdehen ba froont deere respyyblikiin seregyydei ezelze baihan şugam goritoixonoor zahagdaa geze batadxaza bolmoor boloo. Mynee yjede ene froont deere manai seregei baidal bexi geze toolozo bolno".

Biskaajiin froont

Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, ijyyniiin 4-de ydeşelentee yimyyleeşen Lemoon xadii daxin ezelze abxiin zorilgoor ysed şanga ataaka exilhen baina. Faşiistnuudai xeden olon boombodooşo samoliooduud, istrebiitelьnyydei saxiuul doro jabaza respyyblikiinxinei poziica deere olon boombo xajahan baina. Yimyyleeşenei artileeri myn le, ataakiin beledxelde xamaadalsahan baina. Boombodolgo 3 çaasai torşo soo yrgelzelhen baigaa. Ijyyniiin 5-da 20 çaasai yjeer yimyyleeşenei 15 taanka Lemoon xadiin oroiji şigleze ataaka xebe.

Respyyblikiin jabagan seregyyd yimyyleeşenei ataakii zogsoohon baina.

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, ijyyniiin 5-da Lezaama seektorte respyyblikiin 11 istrebiitelьnyyd ba yimyyleeşenei 5 boombodooşo samoliood, 12 istrebiitelьnyydei xoorondo agaarai baildaan bolbo. Ene baildaandaa, respyyblikiin samoliooduud, faşiistnuudai 2 istrebiitelьnyydii buudaza unagaaba. Tedenei negeniinь respyyblikiinxinei ezelze baihan teritoori deere, nygeedenь yimyyleeşenei ezelze baihan teritoori deere unahan baixa jym.

Bilьbaao goorodoi raadiostaanciin medeesehenei johoor, ijyyniiin 5-da yimyyleeşenei artileeri Myyngi seektorei respyyblikiinxinei poziicii ba myn ara talada baihan tosxonuudii boombodohon baina.

Ijyyniiin 6-da yimyyleeşen Lemoon xadiin oroiji ezelxiin zorilgoor ataaka xehen baina. Ene ataakanь gederge soxigdoo.

Astuuriiin froont

Respyyblikiinxin Peenьja Ybinьjaada (Ovijeedohoo urda) şuxala poziicanuudii ezelee. Yimyyleeşen olon xyjee aluulaad tergedehen baina. Ovijeedo seektorte zasagai seregyyd yimyyleeşenei ataakii amzaltataigaar gederge soxino.

Gavaas aagenstviin medeeselei johoor, ijyyniiin 6-da respyyblikiin seregyyd Somijeedo seektorte Kabritoos tolgoiji (Kordeelь de Trantiina şiliin tolgoinuudai negen) yimyyleeşenei poziicii ataakalba. Ysed şanga baildaanai bolhonoi hyyleer yimyyleeşen tergedeze oşobo. Respyyblikiinxin Kabritoos tolgoiji ezelee.

Artileeriaa hainaar beledxeheneigee hyyleer yimyyleeşen Ovijeedo seektorei San Klaydio tahagta ataaka exilhen baixa jym. Baildaan, xeden çaas soo yrgelzelhen baina.

Yimyyleeşen, respyyblikiinxinei poziicada oirtozo şadangyi suxarihan baina.

Main 12-oi amaraltiin yderte, Staalingraadai traaktorai zavoodai inzeneer—teexnikiin xydelmerişedei biyroo Voolga myrende „Stiilь" geze paraxoodoor ene zilde tyryyşiinxijee sengelelge emxidxebe.

ZURAG DEERE. Bymbegeer naadaza baina.

(Sojuuzfoto).

CENTRAALIN GAZEETANUUD JYY BIŞENEB

Ybehe xuriaalgaa exilxenь

Moskvaagai moziin Lyxoviickiin rajoonoi „Kraasnajaa Pojma" geze kolxooz bolbol ene zilde 1000 gektaar uhalagdahan gazarai ybehe sabşaxa tysebtei.

Mynee ene kolxooz bolbol ybehe sabşaxa 20 xeheg maşiina, morinoi 8 tarmuur hainaar zahaza dyyrgee. Myn niitiingee suglaagaar ybehe sabşaxa brigaadai azalai noormonuudii batalaad, mene hajaar ybehe xuriaalgaa exilxenь. Ene kolxoozoi uhalagdaad baihan sabşalangainь gazar jixe hainaar urgaa—geze, „Moskoovskajaa Kolxooznajaa gazeeta" bişene.

Şeniice xuriaalga

Yzbekistaanai SSR-ei Bajsyynskiin rajoonoi zarim kolxoozuud main 30-da jaçmeenei xuriaalgii dyyrgeed, erte tarigdahan şeniiciin urgasa xuriaalgiin xydelmeride exilen orozo baina.

Şiniice xuriaalgiin xydelmeride ton tyryylen garhan „Galla", Çirnoovoi ba Islaamovai neremzete kolxoozuud tariaalan deeree kombaijn ba xuriaalgiin byxii maşiinanuudii gargaba—geze „Soc. Zemledeeli" gazeeta bişene.

Rekoordto hy ygedeg ynieen

Xaarьkovai moziin Lebediinskiin rajoonoi gyrenei plemrassadnigta baigaa şviipkiin yylterei „Ziina" geze ynieen rekoordto jixe hy ygene. Ene zilei 73 xonogto haalgaxadaa syytke nezeedei 61, 1 liitr hy ygeze baiba,—geze gyrenei plemrassadnigai direektor nyx. D. **Bondareenko** „Socialiis Zemledeeli" gazeetada bişene.

Şine zasagai sostaavhaa soşordooд baina

Tokioo, *ijyynь. 3* (TASS). Konoee gegşiin zasagii emxidxen baiguulalga yşee dyyreedyi baina. Zygeer Minsejto, Sejjukai paartinuudai udaridagşadii şine zasagai sostaav jixeer soşorduulba geze gazeetanuud temdeglene. Myn finaansa barigşad soşordongi gene. Edenei soşordohonoi gol şaltagaan bolbol Baaba gedegii (Xirootiin zasagai finaansiin miniistr baihan) dotoodo xeregei miniistrte ba myn negen doro „uxaanai treestiin" tyryylegşe bolgozo tomilhon jabadal bolno. Finaansiin udaridagşad bolbol finaansiin miniistrei tuşaalda baixadaa Baabaaji seregeixintei jixe bexi xolbootoi baihaniii medexe bolhon baina.

Gazeetanuudai bişeheer haa, Minsejto, Sejjukai paartinuudai udaridagşad, „şine zasagai poliitika bolbol Konoee gedegei poliitika bişe, nen tyryyn Babaaji poliitika bolxo beze" geze hanaa zobongi baina.

Gadaadiin poliitika tuxai Preemьjerei medyylge

Tokioo, *ijyynь 8.* (TASS). Premьjeer Konoee ijyyniiin 4-de raadioogoor yge xelexedee, gadaadiin poliitika tuxai iigeze medyylhen baina: „zasagai gazar bolbol gansaxan staatysii jyre xamagaalxa jabadalda bişe, myn ulasxoorondiin ynen baidal deere yndehelhen eb nairamdalii xysene". Konoee bolbol „Japoon ulasai, xynde baidalda baiza baihan tuxai" myn xelehen baina.

Preemьjerei olonxi miniistrnyyd raadioogoor medyylgenyydii xebe. Gadaada xeregei miniistr Xiroota „gyren bolbol togtoogdohon xemzee soogoo yldeşehen, gazarai şuluuzahan xeheg bişe, amidii ba xygzeze baihan oloniite bolno" geze zaahan baina. Xiroota bolbol Xitad—Japoonoi xarilsaan xadaa „xoohon diskyyssii yrgelzelze bolxoor bişe, todorxoi probleemanuudii şiidxexii erize baihan baidaltai" geze xelebe. Xitad ba Japoon xojoroi xoorondoo todorxoi probleemanuudii şiidxexedenь, jamar negen gurbadaxi gyren xamaadalsaxa johogyi" geze Xiroota nemehen baixa jym.

Çaxarta bolhon vostaani yrgedeze baina

Beipin, *ijyynь 7.* (TASS). „Xyabejzibao" gazeeta Çaxar proviincada bolhon vostaaniiin ulam yrgeden delgereze baihan tuxai medeesexe zuuraa, zebseglehen tariaaşanuud Şanduu goorodii (Çaxar proviinciin baruun-xoito taliin xubi) ezelbe geze temdeglehen baina. Kvantuunai aarmiiin komaandalagşa Yjeede gedeg Çaxar porviincada tyrgeneer orozo vostaaniii daragtii geze Japoonoi seregei xehegyydte zaxiralta gargaba. Sy Mei-Lyynei (Japoon manzuurai seregei dyrbedygeer diviizii komaandalagşa) seregyydei zebseg xuriaagdaba geze enenei urda tee medeesegdehen baigaa, ene bolbol tiime bişe, zygeer le, Şanduu şadar vostaani xegşedte xyrieelegdeed baihan baina. Sy Mei-Lyynei seregyyd ba vostaani xegşedei xoorondo ysed şanga baildaan bolzo baina.

„Zdagynbao" gazeetiin medeesexenь xadaa, ijyyniiin 2-to 400 xyn Lii Ingo gedegei xytelberieer Kalgaanhaa zyyn tee 14 kilomeetr tuxai gazarta baihan Dolaxajmiagai poliiciin tahagii ataakalaza poliiciinxiniii alaad, vostaani daraxiin tula elьgeegdehen seregyydte esergyy oboroonodo belen bolood baina. Ylanxaatiin poliiciin tahagii (Çzanbein yjeezde zyyn-urda taliin xubi) tyges zebsegtei 40 tariaaşan bariza abşahan baina. Ende poliiciin naçaalьnig alagdahan 20 buu biuliaaza abtahan baixa jym.

* * *

Naankin, *ijyynь 7.* (TASS). Çaxar proviinciin xoito talada Japoontondo esergyy vostaani xegşedei amzalta tuxai medeesel bolbol Xitadai aradzonoi dunda jixe intereesteigeer ba saişaagdaza xylieegdehen baina.

„Çzoybao" gazeetiin bişexenь: „Çaxarta huuza baigaa Xitadai aradzon Japoonoi seregeixinei zyghee xaşalta darlaltii tesexee bolixodoo bejee xamagaalxa jabadalii exilbe. Edener bolbol eeriingee oroniii martaagyi ba daisanai garta oroogyi. Mynee yjede bide, egeel iime, nacionaliizmiin ba patriotiizmiin idei surtalii delgeryylxe johotoibdi".

REDAAKC BIŞEG

Xezee gargadag jym?

Xori. Aimagai ceent sojol kylьtyyriin x tysebşelen jabuulag baina.

Socialiis kylьtyyrei „myneeyder kinoo g gehen sonosxol yder de tende niaaltatai ydeşe bolxodo xeden xerigei bileed xudal nai hyylde kinoo n hogtuugaar jireze n „ebderxei" geed le s zoniii taraadag baina tuxai nyx. Gonşogdogb şe hain medeze baig marş xemzee abdaggy

Myn eneentei xamt gai ceentr deere şin xoltoi zyzeg g. m zyilr toş gargagdadaggyi temdeglexe xeregtei.

Eneen tuxai aimaga relei tahag anxaraxa

Baisiin

HANALAA T MAAR BOLOC

Xori. Jerbaanovai „Manai azal" kolxooz n dioo tosxoltoi jym, xojor hariin xydelxee xebtene.

Baha „Zurgaanai z xooz somon soogoo jixe xooz neretei bolboş, xyrter raadioo tosxolt gyi baina.

Ene xojor kolxoozoi legşener raadioo tuxai tabilsamaar boloo bişe

B

Xoohon yg sag baran

Ulaan-Onon. Alxanii soo 81 xyn bişeg m baihanhaa, gansaxan neremzete kolxooz dee bişeg medexegyi baix

Eneenheenь oroid garan xyn hurguulid baina. Hurguuliiin nyxer D. Dembiin ge guuliiingaa xeşeel j haa ygeiş haa xamaag ende tende ailaar zai xai.

Nyxer Dembiin ge 1 boltor bişeg medex noo bultiinь hurgaad xeldeg hen. Teremnai gerşoo. Mynee tede, b dexegyi zoniinь bişeg daa baina.

Xoohon naiduulgaar gergeed baigaa haa gegşe hee yre garxan baina. Eneende naida gaaşa somonoi sov kolxoozoi xytelberileg medexegyiji usadxaxa lii eehedee xytelberile xo johotoi.

N. J-

Xariuusalgata re
G. BELьG

MYNEEDER

„PROGREE
KINOOD
Ai-gy

„ERDEM
KINOOD
Kamçaatkiin ba

Noomer gargagşa D. LUBSANAI Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. BMASSR-ei nimt. axyl-iin tipograafi. Ypolglavlii